

RAEKÜLA SÕNUMID

Raeküla koostöökolmiku väljaanne

nr 12 juuli 2013

Hea raekülalane!

Raeküla Sõnumid on jõudnud tosinani. Oleme tõesti juba kaksteist korda oma väikesearvulise toimetuse ja paljude vabatahtlikega lehte välja andnud. Kuraditosin pole enam kaugel.

Heameel on tõdeda, et on aega võtnud, aga kajastatavad teemad muutuvad iga korraga aina rohkem nende inimeste nägu, kes linnaosas elavad ja ajalehte loevad.

Nii ongi seekordne ajaloo veerg näiteks ajendatud lehelugeja Rein Rediku ettepanekust kõneleda veidi ka Raeküla spordielust ja sportlastest.

Tõsi on, et taoliste teemade arendamine on toimetuse jaoks pisut keeruline: kas leiame ikka õige inimese kirjutama ja ka piisavalt tõeseid fakte. Seekordse spordiajaloo pani kokku Raeküla kooli huvijuht ja Raeküla Sõnumite pidev abiline Riita Tõniste. Fakte sportlaste nimede ja tulemuste osas täiendas veel ka raekülasest Pärnu Postimehe ajakirjanik Enn Hallik. Tänu neile kahele! Tänu ka Rein Redikule, kes meil teemat käsitleda soovitas!

Tore oleks tulevikus kuulda-näha ka teisi raekülaselasi julgelt oma arvamust avaldamas ja soovitusi jagamas. Siinkohal julgustan igaüht teist hetkeks mõtlema, millised teemad ja faktid talle huvi pakuvad või mida ise teiseaga jagama oleks valmis. Just nii sünnivad meie omad sõnumid, mida põnev lugeda ja ka tulevastele põlvetele talletada.

Seekordsele väljaandele lisab vürtsi ka lühike ingliskeelne kokkuvõte. Eesmärk kahene: esmalt - elab Raekülas päris mitmeid muukeelseid inimesi, keda kogukonna tegemistega rohkem kurssi viia ja kaasa rääkima õhutada ning teiseks - käesolevaid sõnumeid on hea kingituseks kaasa võtta, et meie tegemisi ka piiride taga tutvustada.

Kinnitame, et eeloleval sügisel, täpsemalt septembris, on ajalehe kolmeteistkümnend number veel iga raekülaselasi jõudmas ja seda tänu Kodanikuühiskonnale. Sihtkapitali toetusele, Vanakooli tööka kollektiivi panusele ja paarile eraannetajale.

Siinkohal üleskutse igale linnaosa elanikule ja organisatsioonile - kui tunnete, et meie linnaosa vajab taolist väljaannet, siis olge varmad omapoolset toetust jagama. Seekord lihtsalt patsutusest õlale ja kiitusest toimetuse aadressil ei piisa ehk nii nagu Oskar Lutsu "Suves" Toots Tõnissonilegi juba ütles: "Tuleb oma rahakotirauad lahti teha ja sajaseid tuulutama hakata!"

Raeküla Sõnumid toimetab

Raeküla Sõnumite nr 12 väljaandmist toetavad: Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Raeküla Vanakooli Keskus, Pärnu linnavalitsus ja mitmed eraannetajad.

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

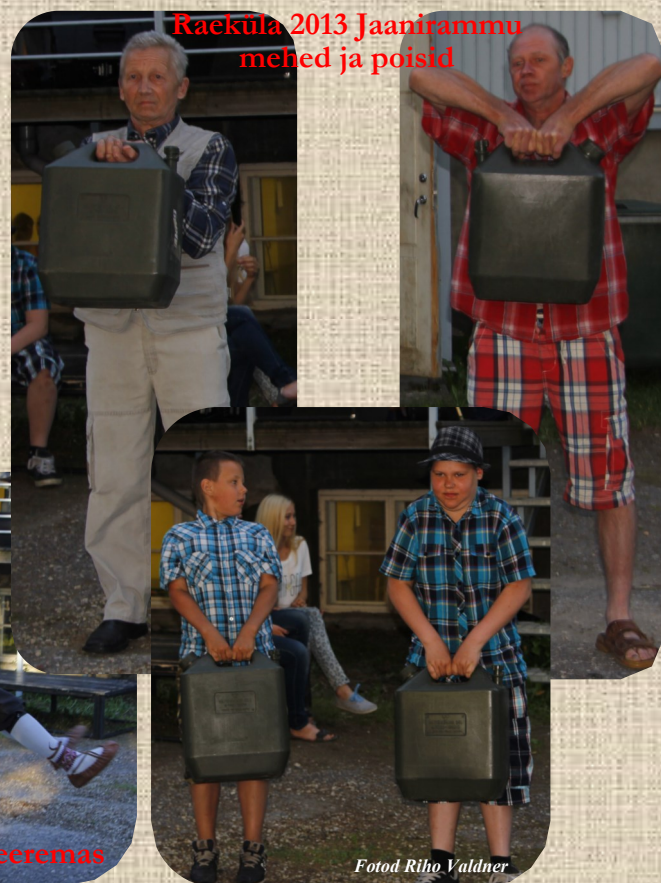

Pärnu

Raeküla Sõnumite toetuseks on avatud MTÜ Selts Raeküla arveldusarve SEB pangas 10220100960014, märksõna Raeküla Sõnumid.

Kevade keerlemas

Raeküla 2013 Jaanirammu mehed ja poisid

Fotod Riho Valdner

Raeküla jaanimelu 22. juunil Vanakooli keskuse hoovis

Kaasike ketramas

Pärnu Raeküla Kooli lõpetajad 19. juuni 2013

Foto Raefoto OÜ

Oma aiast võta tilli ja lilli, kurki ja tomatit

Eino-Jüri Laarmann,
raekülalane

Tore on elada Raekülas – astun hommikul üle kastemärja ilusasti põetud muru ja vajalikud salati-produktid on oma aiast käes.

Raeküla asukad hoiavad oma linnaosa. Maa-alad kuni sõidutee servani on hooldatud, muru õigeaegselt niidetud.

Selline ilus ja mõnus olustik ei teki iseenesest. Kõik nõuab aega ja tööd. Paljud on leidnud võimaluse oma väikesel kinnistul, mille suurus on tavaliselt 600 ruutmeetrit, kasvatada aedvilju ja luua ilu lillepeenarde, kiviktaimlate ja murulapikestega.

Kes teeb, see jõuab

Rahvasuu ütleb, kes teeb see jõuab. Paljud raekülalased võtavad oma päevatöö ja majapidamise hooldamise kõrval ka mitmesuguste seltside tegevusest osa.

Kümme aastat tagasi renoveeriti osaliselt Raeküla vana koolimaja, milles õpitegevus on toimunud juba üle saja aasta. Nüüd tegutseb majas Raeküla Vanakooli keskus, mille tegevus jaguneb mitme põhisuuna vahel. Toekam neist on Raeküla selts, mis tegutseb mittetulundusühinguna ja võimaldab soovijail harrastada rahvantsu, laulmist ja pillimängu ning paljude muudegi huvialadega tegelda.

Seltsiõhtutel kõlavad põliste raekülalaste mälestused ja huvitavad loengud, lisaks kohtumised oma linna poliitikutega. Aiataark on õpetanud

viljapuude lõikamist ning sedagi, mida ja kuidas väikeses aias kasvatada. Plaanis on viia läbi kursusi restaureerimisest. Seda kunsti tasub õppida, et saada teada, kuidas oma vanavara taastada ja hoida. Ühiselt on käidud mitmesugustel väljasõitudeil.

Keskuses tegutsev vanaisade klubi, milles minagi kaasa löön, kavatseb järgmisena külastada Põlvamaal asuvat Eesti maanteemuuseumit.

Kel soovi ja tahtmist, võiks astuda seltsi liikmeks. Olgu ühinemise ajendiks vajadus kellegagi rääkida või vahel sõbralikkus nõu küsida. Aeg lendab, seltsi esimesed liikmed on kümne aasta võrra vanemad. Kadunud on keskealised. Oleks tore, kui just keskeas tegusad mehed või naised leiaksid huvi ja soovi seltsiga liituda. Osalemine seltsis ei ole kulukas, küll aga elukohaga liituv.

Noori keskusesse jagub. Nad tegutsevad omaette ja oma kätega korras- tatud keldriruumides. Neil on kasutada hea heliaparatuur ja mitmesugused tehnilised „vidinad“. Iseasi on, kas noorte muusika meile, vanakestele, nii väga meeldib. Igal põlvkonnal omad meloodiad. Noorte seltskonnad vahetuvad kiiresti. Kahju, et sportlik tegevus nende hulgas ei ole eriti aktiivne.

Koolituskeskuse põhiülesanne on mitmesugune projektialane õpe, mis on nüüd moes ja iga üritus ja õpetuski toimub mõne projekti alusel. Keskuse heaks koostööpartneriks on töötukassa. Töötule on vaja õpetada ununenud tööharjumusi, firmade asutamist ja oskusi, kuidas eluga edasi minna.

Ma leian, et keskuses tuleb üks ruum teha jututoaks, mis on avatud keskuse töö ajal. Selles ruumis oleksid mitmed huvipakkuvad ajalehed – ajakirjad, saaks keeta kohvi või teed. Üleaedsega võib juttu puhuda kodus, aga vahel on vajadus sellise koha järele, kus mõne kaugema linlasega

sõna vahetada. Raekülas kohvikut ei ole ega ole ka silmapiiril virvendamas, nii et keskuses oleks mõnus kohtuda.

Vaja või mitte

Üheks asjalikuks ettevõtmiseks seltsiliste hulgas oli algatus metsapargi rajamiseks. Linnavalitsuse nõusolekul on kavandamisel park kahel kvartalil: Käo metsast 0,4 ha uuest koolimajast Vambola tänavani ja Vambola metsast 1,9 ha kuni Tarva tänavani.

Linnaaednik Piret Unn aitas raiutavad puud mõõta ja märgistada. Linnavalitsus lubas oma otsusega mahavõetud puud tasuta tööd teostanud inimestele. Nii ka läks.

Arvamused selle ettevõtmise kohta olid erinevad: kaheldi, kas parkmets suudab summutada maanteelt kostva müra või kuhu põõsalinnud oma pesa siis teevad; milline peaks parkmetsa- alune olema ja kas jäme puu võiks parki sobida – kas ei võiks jääda nii, kuus on seni olnud.

Ootame, head raekülalased, nii teie arvamus kui spetsialistide ja ametnike otsust, kuidas edasi minna. Või peaksime lõpetama tegevuse? Linnal on palju metsa, Raekülas Riia maantee ääres on veel oma kümme hektarit korrastamata alasid.

Metsapargi mõtte algatajana ja ühe teostajana ma korraldusliku poolega päris rahul ei ole: ei tekkinud ühis- tegevust, grupid töötasid omaette. Tõsi, kõik töötasid hästi! Siiski oleks tahtnud veidi rohkem koostööd.

Tõrvatilgad meepotis

Mõned tõrvatilgad on ikka ka Raeküla elus. Hirve mänguväljaku atraktsioonid ei taha püsida korras. Ikka on mõni omatahtsi neid rikkunud. Kas nimme või kogemata? Alati ei arvestata, et lastele mõeldud vahendid ei kannata täiskasvanu raskust ja jõudu. Juhtub. Korrashoid nõuab linnavalit-

suselt lisaraha.

Palju kõneainet on andnud jaanitule platsi prügilaks muutmine. Pole ju mitu aastat juba ranna aasal jaanituld teha saanud, sest sellist prahti, mis sinna kokku on veetud, ei saa avalikul üritusel põletada. Toodud on oma aiast lõigatud oksid, mõni vana diivan või muu kõlbmatu mööbliese, lehekotte jne. Jaanik on püha tuli, mida juba muiste tehti korralikest halgudest.

Ranna prahihunnik on küll raekülalaste oma toodang. Ei hakka keegi ometi Vana-Pärnust oma oksid ja södi Raekülla vedama!

Taaskasutatava materjali konteinerite risustatud ümbruski annab märku meie ükskõiksusest. Kartuli-koored ja kõlbmatud kartulid ei peaks kogumiskastides olema, aga neid on sinna toodud.

Milles on probleem? Kas linnajuhid on jätnud midagi korraldamata, kui keegi kusagile oma prahti ladustab? Metsaparki rajades lisandus sealsetele oksahunnikutele õunapuude ja marja- põõsaste oksid. Keegi kohe tõi. Ühel pühapäeval märkasini pargi veerde kuhjatud oksahunniku järgi, et keegi oli koduaias oma hõbekuuske noorendanud. Huvitava kombel oli see hunnik esmaspäevaks kadunud. Imesid juhtub!

Arusaadav, et väikestes ilu- ja tarbeaetades ei saa igaüks oma aiapäätmeid põletada. Ruumi ei ole. Minul on ettepanek: teeme kevadel maituld. Valmistame ette platsi, kuhu saab aiapäätmed tuua kindlal päeval, aga toojad ise aitavad prahti põletada ja platsi seejärel jälle ka korrastada.

Tublid Vanakooli keskuse naised korraldasid sellel aastal ilusa jaaniõhtu keskuse õuealal. Kiitus neile! Ometi jäi õhku soov teha jaanituli mere- äärsel platsil nagu vanasti – on mõnu- sam, looduslikum, avaram. Jaanilõke

asfaldil (nagu juuresoleval pildil) – nii linnastunud me ju veel ei ole!

Fotod Riho Valdner

Prügimägi saab koristatud

Sigrít Kasemets, Pärnu linnavalitsuse keskkonna peaspetsialist

Raeküla rannaniidul Hirve tänava pikendusel silma riivav „prügimägi“ on välja arenenud linnaosa elanike tungival nõutud jaanituleplatsist. Väga kahetsusväärne on, et jaaniku lõkkeplats on väljunud igasugustest mõõtmest.

Kindlasti ei jää see ala sellisesse olekusse. Lõkkeplatsi koristamisega alustasime jaanipäeva paiku, siis sorteeriti oksariisut igasugune prügi välja ja viidi prügimäele. Tehti algust ka okste põletamisega, aga kuna ranna külastajaid see tegevus pahandas, siis jäime ootama vihmasemaid ilmu, et siis see töö lõpuni viia. Kuna lõkke tegemine sõltub otseselt ilmast, siis on raske konkreetset aega lubada, millal ala ilusaks saab. Igal juhul on tööd tellitud ja loodame, et õige pea saab ja jääb plats puhtaks ka edaspidi.

Praeguseks on prügi laurde paigaldatud kaks märki, mis annavad kõigile märku, et igasuguse prügi ja okste mahapanek on keelatud. Peaks olema loomulik, et jäätmed toimetab igaüks ise jäätmekäitluskohta. Randa on viidud väga palju prügi, seepärast pidasime otstarbekaks paigaldada vastavad sildid inimestele teavituseks.

Kahjuks olid metsa jalutusrajale paigaldatud sillad jäänud paaril viimasel aastal tähelepanuta. Need on nüüdseks korras ning jalgrattureil ja jalutajail on neid taas lihtne ja mugav kasutada.

Kalevi puistee ääres on aktiivsed inimesed tööpoolest võsa raiunud, mõni isegi lillepeenraid ja muru rajanud või võtnud metsaaluse lausa laoplatšina kasutusele. Kuna Kalevi puistestest mere poole jääv ala kuulub Pärnu rannaniidu looduskaitseala koosseisu, siis tuleks igasugune tegevus seal kooskõlastada keskkonnaametiga. Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni kontor asub aadressil Roheline 64 Pärnus.

Tuulemurdu kütteks varumist linnavalitus lubada ei taha, kuna selline tegevus väljub sageli kontrolli alt (tuulemurru koristamise varjus saetakse maha ka kasvavaid puid).

Veised taastavad Raeküla rannaniidu

Bert Holm,
keskkonnaameti projektijuht

Pärnu rannaniite taastavate veiste karjatusala laiienes tänavu kevadel Raeküla alla, elektrikarjustest piiratud alal nosib pilliroogu üle 100 erivanuselist ja mitut tõugu veist: on šoti mägiveiseid ja ka aberdiini-anguse lihaveiseid.

Loodetavasti on sügiseks vähemalt 70–80 hektarit madala rohuga kaetud rannaniitu senise mitme meetri kõrguse pilliroovälja asemel.

Pärnu rannaniitude taastamisprojekti „Urbanecows“ ehk „Linnalehmad“ raames oleme sellel kevadel Raeküllagi paigaldanud kõikide suuremate randa suunduvate radade äärde kaitseala väärtusi ja elustikku tutvustavad infotahvlid. Üles said ka sissesõidu keelumärgid kaitsealale suunduvate nende radade algusesse, kuhu inimesel pole põhjust mootorsõidukiga minna, näiteks Uku puistee või Vambola tänava pikendus.

Mõnda kohta said otsapidi maasse kaevatud betoonpostid, et takistada mootorsõidukite liikumist jalakäijatele ja jalgratturitele mõeldud radadel Raeküla metsas, nagu Uku puistee

parklas pumbajaama juures või Lääne tänava pikendusel. Postide vahed on piisavalt laiad, et jalgrattur või lapsevankriga jalutajagi läbi pääseks.

Lähiaja tegemised

Lähiajal on plaanis teha korda Harju tänava pikenduse lõpus mere ääres asuv parkla. Praegu on parklasse viiva tee alguses Kalevi puistee ja Lääne tänava ristil sissesõidukeelumärk, mis peale parkla remonti maha võetakse. Praegu on tee ja parkla kehvas korras, mitmes kohas turritavad pinnakattest välja ehitusjäätmel, millest sai tee ju omal ajal rajatud. Ehitusjäätmel võivad vigastada parklakasutajate autosid.

Suve jooksul paigaldatakse või vahetatakse välja paar truupi Hirve tänava pikendusel, et nii veistel kui inimestel oleks lihtsam Raeküla piirkonna rannaniidu kraave ületada. Kõikide metsas asuvate sillakete remontimiseks projekti eelarves raha paraku pole. Vaatetorni enne järgmist aastat ei tule, sest esmalt vajab kaasajastamist kaitseala kaitse-eeskiri.

Kurikaelte päitsed pähe

Elektrikarjuste lõhkumist ja aiapostide vargust on Raeküla all sageli juhtunud. Pöördun siinjuures palvega piirkonna elanike poole, et jäetaks rahule loomade rannaniidul hoidmiseks paigaldatud elektrikarjused või tea-

vitatakse politseid, kui märgatakse kaitsealalt tulemas kedagi, kaasas elektrikarjuste puitpostid. Need on pruunikat värvi 1,5 meetrit pikad ja 6 cm läbimõõdus immutatud aiapostid.

Elektrikarjuste peamine eesmärk on hoida veised linnast eemal. Karjuseid lõhkudes ja poste varastades põhjustatakse olukord, kus ühel hetkel on needsamad loomad Raeküla tänavatel, haljasaladel või hooivärvate taga.

Metsaaluse heakorras

Raeküla metsa kasutamisest või sildade teemal kraavide ületamisest annab keskkonnaameti looduskasutuse spetsialist Kadri Hänni teada, et Kalevi puistestega piirnev metsaala

kuulub Pärnu rannaniidu looduskaitseala Rannaniidu sihtkaitsevööndisse. Nimetatud piirkonna kaitsmise eesmärgiks ei ole metsakoosluse kaitse, on väga oluline, et säiluks puhverala linnakeskkonna ning rannaniidu vahel.

Võsa ning mahakukkunud puid võib koristada keskkonnaameti ja Pärnu linnavalitsuse nõusolekul, kusjuures kaitsealal ei ole lubatud okste põletamist ega lõkke tegemist.

Territooriumi võib korrastada, sellelt prahti koristada või rohtu niita, kuid kaitsealale ei tohi ladustada materjali, näiteks küttepuid, haljastusjäätmel ega istutada puid-põõsaid. Säilima peab metsale omane ilme.

Foto Livi Kaasik

Uus kooliaasta on ukse ees

Liilia Oberg,
Raeküla kooli
direktor

Taas on üks õppeaasta lõppenud ja teine peagi algamas. Plaanide tegemiseks uueks aastaks on kohane tänavune kooliaasta kokku võtta.

Lõppenud kooliaasta on olnud tõine ja meil on olnud palju tegemist. Meie kõige tähtsam töö on olnud õppimine. Õppinud on nii õpilased kui ka õpetajad ja ilmselt ka vanemad. Paljud õpilased on osalenud ka mitmel konkurssidel ja võistlustel. Oma töö tulemuste üle võime uhked olla. Koolis õpib meil 262 õpilast ja tublimate õpilaste vastuvõtule oli palutud 64 õpilast koos oma vanematega.

Tublidus väärrib tänu

Muidugi oleks heameel, kui tublimatest tublimate arv koolis oluks kahekordne või miks mitte ka kolmekordne, kuid me oleme väga uhked täna kõigi nende üle, keda meil oli võimalik tublimatest tublimate vastu võtta.

Miski siin elus ei tule iseenesest. Kõik saavutused on paljude erinevate olukordade koostöö tulemus. Väikestel lastel on uudishimu ja soov pidevalt ja palju uut teada saada, aastate jooksul muutub teadmistejahu sügavamaks ja teadlikumaks vaid siis, kui meie, täiskasvanud oskame seda õigesti suunata. Just täiskasvanud inimeste roll ja ülesanne on märgata lap-ses seda, milleks talle loodus on eel-dused andnud. Loodus annab alguse ja ülejäänud kujundab elu. Elu kõige laiemas tähenduses.

Väikese lapse õppimise ja arenemise algus on mängudes, uudishimul, kartmatustes. Olles täiskasvanuna aidanud ja suunanud ning juhendanud sihipäraselt ja järjekindlalt lapsi, kujunevad nendest õpihimulised, raskustega toime tulevad ja ka edukad noored, seejärel tublid täiskasvanud.

Loomulikult ei saa kasvamine olla vaid põnev, huvitav ja atraktiivne, vahel on nii tavaliste kui ka suurepäraste tulemuste saavutamiseks vaja teha järjekindlalt rasket ning tõsist

Tantsuõpetaja Tiit Pärnits juhendab Raeküla kooli õpilaste

Riho Valdner

tööd. Kui me üheskoos oskame oma ülesandega - täiskasvanuna olla toeks ja nõuandjaks õppureile - toime tulla, on suurepärased tulemused ka saavutatavad.

Õpetajad aitavad oma emotsionaalsuse ja järjepidevalt suunava ning sageli ka nõudliku suhtumise ja tööga kujundada lastes vundamenti, millele rajada järgmised saavutused elus. Lapsevanema ja koduse keskkonna toetavat rolli on raske üle hinnata. Need on sama olulised, kui on õhk ja vesi elamiseks.

Selline see aasta oli

Head meelt valmistab kooli õpilaste omavalitsuse esinduse silmapaistev aktiivsus ülekoolliste ürituste korraldamisel - kooliolümpia, viktoriinid, ühine kooliõhtu, vanapaberi kogumine jt. Just viimase tegevuse tulemuslikkust märgiti ära ju ka Pärnu Postimehe esiküljel.

Tähistasime hariduselu 100. aastapäeva Raekülas. I ja II kooliastme õpilased koostasid uurimusi hariduse teemadel. Parimad tööd esitati ülekoollisel konverentsil. Iga 1.-5. klassi esindus tegi 5-8minutilise ettekande. Mälestusi koolilest Raekülas jagasid Maria Tilk, ajaloolane ja teadlane, Tallinna ülikooli kasvatusteaduste osakonna juhataja ja õppejõud, meie endine armastatud õpetaja Ellen Lume, kooli huvijuht Riita Tõniste.

Kooli õppealajuhataja eestvedamisel viidi läbi uurimus Raeküla koolis

mitme põlvkonna jooksul õppinuist.

Eelkõige väärrib märkimist filmi valmimine koolist õpetaja Kaja Salumäe toimetamisel. Filmi esilinastus toimus Eesti-Norra koostööprojekti „Collaborative Learning. Web 2.0.“ viimasel seminaril meie koolis ja seda esitlust nägid ka norralastest projektpartnerid.

Seoses nimetatud projektiga toimus meie koolis palju tegevusi: koolitused nii õpetajatele kui ka õpilastele, filmi tegemise õppimine, koolifilmi tegemine, uue tehnika ja õpetamis-meetodite kasutusele võtmine, artiklite kirjutamine kogumikku „Ideelaegas“. Nüüd võime lugeda nimetatud kaheaastase projekti tulemuslikult lõppenuks.

Esimest korda tähistasime „Raamatu ja roosi päeva“. Hoolekogu eestvedamisel kutsusime peresid kinkima koolile õppekavas vajalikku ilukirjandust. Tulemusega oleme rahul, sest perede ja õpetajate kingitud raamatuid on hindamatu väärtus nii meie raamatukogule kui õpilastele.

Raeküla kooli korraldatud ülelinnalisel õpilaste orienteerumispäeval osales üle 500 õpilase ja selle üle oleme uhked ja rõõmsad, et meie kooli algatus on teiste koolide õpilaste ja õpetajate seas leidnud tähelepanu.

Need olid mõned olulisemad saavutused möödunud õppeaastal.

Üks läheb, teine tuleb

Uuel õppeaastal püüame jätkata hästi

toimivate ja populaarsete tegemistega, kuid loodan, traditsioonilistele lisaks juhtub nii mõndagi uut ja põnevat.

Eeloleval sügisel avame kaks esimest klassi. Juba kolmandat aastat on meil alates 1. klassist võimalus õppida spordiklassis, kus aladeks on jalgpall ja tennis. Klassijuhatajaks järgmisel õppeaastal on õpetajad Ülle Pääslane ja Pille Nurk.

4. klassi klassijuhatajaks saab senini sulgpallitreenerina tegutsenud õpetaja Anneli Kõrge ja 7. klassi hakkab töönaoliselt juhutama õpetaja Anu Helemäe.

Juba käesoleval aastal tegutsesime ja jätkame ühist tegevust kooli pidajaga, et saaksime järgmisel kalendriaastal avada koolis kaks uut õppekabinetti – kodunduse ja käsitöö ning tööõpetuse (puidu- ja metallitöö) kabinetid. Laste transportimine Kooli tänava LoTe maja hoonesse tööõpetuse ja kodunduse tundidesse on tõepoolest ebamugav ja ka kulukas.

Oleme põhikool, kus õppides peab laps omandama ka oskused ja teadmised nii köögitehnikast kui ka käsitsi tehtavast tööst ja tehnoloogiast, seepärast on nende kabinettide olemasolu Raeküla koolis hädavajalik.

Koolielus jätkame traditsiooniliste tegevustega – kooli sünnipäeva tähistamine, olümpia, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, ainenädalad, uurimused ja konverents, minifirmade töö, solistide konkurss, kevadkontsert

vanematele ja Raeküla rahvale, orienteerumispäev, perepäev kooli 1. klassi õppima asuvatele lastele ja nende peredele, ülekoolline kevadine matk, rahuloluküsitlus vanematele ja õpilastele jpm. Koostöös mereäärsete koolidega (Muhu ja Laulasmaa koolid) saab teoks kolme kooli 8ndate klasside õpilaste teadmiste võistlus.

Hoolega valmistume üleriigiliseks laulu- ja tantsupeoks. Õpilaste tantsurühmade kõrval loodame, et õpetaja Tiit Pärnits juhendatav õpetajate tantsurühmgi, mis tähistab oma viiendat tegevusaastat, osaleb sellel peol. Hoiame põialt nii mudilaskoorile (juhendaja Tiit Künnapas) kui ka lastekoorile (õpetaja Sirle Sikk), et nad läbiks tiheda konkursisõela ja pääseksid peole.

Meie kooli õpilasi ühendavaks elemendiks on koolivest, mis tuleb lapsevanematel osta (16,08 €). Uuel õppeaastal proovime võtta kasutusele ka ühtse kujundusega õpilaspäeviku, milles kajastuks meie õpilastele oluline info.

Uut õppeaastat oleme planeerinud alustada 1. septembril. Peame oluliseks, et kooliaasta esimene päev oleks peredeski pidulik, et vanemad oleksid sellel päeval oma lastega ja saaksid osa tarkusepäevast.

Kooli tegemiste ja tööde kohta saab alati lugeda infot kooli kodulehelt www.raekyla.parnu.ee

Terves kehas terve vaim

Raeküla lasteaias oli sel õppeaastal üheks eesmärgiks laste füüsilise ja vaimse tervise hoidmine ja edendamine ning turvalisuse tagamine.

Seatud eesmärgi nimel käsitlesime erinevaid terviseettevõtteid ning viisime läbi lastele suunatud terviseüritusi ja -nädalaid, rohkem viibisime õues ning sagedamini kasutasime õueõpet. Lapsed said teadmisi sellest, kuidas hoida oma tervist ning kui oluline on liikuda värskes õhus ja toituda tervislikult.

Tegus aprill

Südamedalad, 15.-19. aprillini toimus lasteaias rühmades igal hommikul virgutav liikumine südame heaks ning värske kasemahla joomine. Personal osales terviseetmalisel viktoriinil ning selgus kõige terviseteadlikuma rühma meeskond.

Nädala lõpus toimus koostöös lastevanematega toorsalatite retseptide kogumine, valmistamine ja degusteerimine ning parima salati valimine. Võitis Värvukeste rühma salat roheliste hernestega ja krabinuudlitega. Lemmiksalat võetakse lasteaias menüüsse.

Traditsiooniliselt toimus 23. aprillil jüripäeva jooks tõrvikutega. Tõrvikutega jooksule eelnes väike soojendus- võimlemine liikumisõpetaja eestvedamisel ning siis süüdati tõrvik. Iga rühm sai joosta suure ringi ümber lasteaias põleva tõrvikuga, et see siis järgmisele rühmale edasi anda.

Sportlik oli ka volbripäev, 30. aprill, kui peanõia korraldamisel toimusid meeleolukad sportlikud tegevused lasteaias õues. Kõik lapsed ja õpetajad olid teinud hoolega ettevalmistusi ja end nõidadeks kostümeerinud. Õuealal oli kuus erinevat tegevuskeskust, kus nõiad said nõialuuga teatejooksul osaleda, järgnes nõiajoogi valmistamine ja selle koostise äraarvamine. Volbriitall lõppes kõikide nõidade ühise nõiatantsuga.

Osalesime ka 18. aprillil Pärnu

spordihallis toimunud sportlikul mängupäeval ja uudistasime näitust „Sportimine on lõbus ja kasulik.“ Spordipäeva motoks oli „Päike, õhk ja vesi - kõik me sõbrad kolmekesi!“ ning mängude valikul oli arvestatud vabariikliku südamedalaga „Sinu sammud loevad“ ning Pärnu linna aasta motoga „Pärnu kuurort 750“.

Mängupäeval osales kokku üle 110 lapse Pärnu linna lasteaiadest. Peale ühislaulu „Pärnu“ (eeslauluja Kairi Kuusk) kõlasid spordijuhtide tervitused. Jaan Tätte laulu „Oja laul“ saatel toimunud ühisliikumise järel said kõik osalejakaardi, mille abil liikusid lapsed õpetajatega erinevatesse mängukeskustesse, nagu kalapüük, muul, õine promenaad, rannavõrkpall, meri, päike, lutsuvisse, mänguväljak. Spordipäev lõppes ühise lõputantsuga „Putukad“ (Marika Hiienurm, Sirje Aover) ja autastustamisega, kus iga laps sai tänukirja ja šokolaadist medali.

Õueala uueks

Lastele ohutuks liikumiseks ja mõnusa mängimiseks ning sportimiseks lasteaias õuealal kutsus hoolekogu 5. mail lapsevanemaid Raeküla lasteaias personalile tehti palju:

* peitsiti uusi mängumaju;
* rajati laste jaoks õuealale kaks tasakaalurada;
* paigaldati ja värviti kolm mängulauda;
* laste ohutuse tagamiseks ehitati turvapiire.

Lisaks korrasastasid ühed lillepeenraid ja külvasid muruseemet, teised lõikasid hekki. Kogu õueala oli õhtuks ka üle riisunud. Talgupäev lõppes ühise talgusupi söömisega, mille juures arutleti, mida edaspidi veel üheskoos teha saaks.

Sportlik perepäev

Õppeaasta ürituste sarjale panime

punkti 31. mail sportliku perepäevaga, mille motoks oli „Terves kehas terve vaim, olen Raeküla osavaim“.

Vana tõdemust, et terves kehas on terve vaim, ei vaidlusta vist keegi. On need ainult sõnad? Proovimaks hinnata tervet keha ja tervet vaimu ka tegudes, saigi see sportlik perepäev lasteaias teoks. Täpselt kell 16 tervitas lapsi, nende vanemaid ja õpetajaid Jänku-Juta, kelle muusikast kantud virgutusvõimlemine innustas kõiki end liigutama.

Järgnevalt said lapsed oma rühma kontrollpunktis Limpa pildiga osavõtukaardi, millele märgitud alad eeldasid julget pealehakkamist. Mida siis prooviti? Kui Siidisabakeste alaks oli kotijooks – üks jalg kotis, teine väljas ning ring ümber takistuste, siis Sirtsukeste proovikiviks kujunes hoopis tühi limonaadipurk, mida selle sikk-sakilist liikumisteed järgides polnudki nii lihtne läbi takistuste juhtida.

Siisikesed pidid proovima pimesiku kombel kõndimist, et jõuda nõõrile kinnitatud rõnga ja kaaslaste toetuse abil punktist A punktist B. Nendel õnnelindudel, kes ei soovinud olla karu-otid, tuli visata kõrgemal asetsenud korvi liivakott. Täiesti teistsuguse lahenduse leidis seesama raskus värvukeste juures - nende kavva kuulus liikumine tasakaalurajal, liivakott pealael.

Visadus premeeris tublisid. Tänu õhupallidele muutusid nähtavateks kontrollpunktid, kus iga laps sai osavõtukaardile etteantud ülesande läbimist tõendava templijäljendi.

Kui katsumused läbitud, siirdusid kõik „kodupesakesse“, kus finaliste ootas Limpa kleebis. Suurima rõõmu ent ammutasid lapsed koosveedetud ajast ja ühisest liikumisest.

Artikli panid ühiselt kokku Raeküla lasteaias õpetajad Tiit Nasari, Maia Laidna ja õppealajuhataja Ene Laidvee

↑ Õpetaja Alli Saarkivi juhendab lapsi end sirutama ja painutama

↓ ← Sportlikust perepäevast “Terves kehas terve vaim, olen Raeküla osavaim” osavõtjad osavuskatsetel

Fotod erakogudest

Raeküla koolile pühendatud elu

Riita Tõniste, Raeküla kooli huvijuht

Lehelugeja Rein Redik pöördus Raeküla Sõnumite toimetuse poole küsimusega, miks Raeküla spordi-loost pole kirjutatud.

Tõsi, kooli ajaloosse süvenedes olen mõistnud, et eelnevates artiklites kajastatud tegusate meeste kõrvale on vaja lisada neile võrdväärne raekülane – Vello Vilipere. Tema süstis 22 aastat spordipisikut Raeküla noortes- se. Pealegi tähistas väarikas spordi- mees mullu 21. septembril oma 80. sünnipäeva. Õnnitlustega olen hiljaks jäänud, kuid käesoleval kooli juubeli- aastal on õige aeg kajastada tugevat sporditööd.

Ikka ja jälle olen õnnelik 1991. aastal Raeküla kooli juhtkonnas vastu võetud otsuse üle, taasavada kodu- uurimisring ja leida inimene, kes seda veaks. Vedajaks sai Ella Põldsoo. Veelkord aitäh talle, et ta koostöös Andres Labi ning Taivo Saartsiga kogusid mälestusi uurimistöösse „Vello Vilipere ja tema kasvan- dikud.“(1995), millele sain alljärgne- va loo kirjutamisel toetuda. Nemadki olid tollal raskustes, sest Pärnu VIII 8klassilise kooli (tollase Raeküla kooli) likvideerimisega oli kaduma läinud arhiiv ja ka õpetaja Vilipere oli vähem vajalikke dokumente ära visanud.

Tõsi, alles on hunnik diplomeid, kuid fotosid napib. Pisut nagu naljakaski, sest just Vello Vilipere oli koolifotode tegija. Paaril korral on tal siiski õnnestunud ka ise õpetajate pildile jääda.

Tegus algus

Vello Vilipere asus Raeküla 7klassi- lise kooli kehalise kasvatuses õpetaja- na tööle 1956. aastal. Enne teda oli Raekülas sporditunde andnud Sergei Menšikov (1953–1956), kes otsustas jätkata tööõpetuse õpetajana, mis oli talle südamelähedasem.

Kooli spordiinventari olukord oli küllaltki halb ja ka võimla (10 x 12 m) oli kitsavõitu. Pealegi langes talviti temperatuur seal ruumis miinustesse. Ometi tuli õpetaja Vilipere tundide läbiviimisega suurepäraselt toime, mida tõestavad Raeküla laste arvukad võidud linna spordivõistlustel.

Erialaõpetajal tuli sportimisvõima- luste parandamise eestvedaja olla. Entusiastlike lastevanemate abiga suutis Vilipere võimla remondiga üsna kiiresti paremaks muuta, spordivahen- deid sai osta võidetud preemiarahade (aastas 75 – 100 rubla) eest.

Vähe oli neid spordialasid, millega tollases koolis ei tegeldud: sügisel ja kevadel kergetõustik, talvel võimle-

mine, pallimängud. Sport oli Raeküla koolinoorte seas au sees. Koolis oli palju häid sportlasi.

Üks tugevamaid alasid oli kahtle- mata suusatamine. Koolis olid tol ajal poolteise meetri pikkused present- rihmadega puusuusad. Vaatamata nen- de primitiivsusele, jõudsid õpilased neil isegi täiskasvanute teise järguni.

Vello Vilipere leidis poiste jaoks aega ka väljaspool koolitunde. Ühes- koos meisterdasid nad Reiu metsa suusahüppemägi. Ehkki kõrguselt jäi see kõvasti alla tõelisele hüppemäele, polnud sellelt tehtavad õhulennud sugugi vaid tagasihoidlikud. Kui alguses lõppesid pikad hüpped häbiväärsel kombel maha- prantsatamisega, siis aja-pikku suutsid hüppajad oma keha nii-võrd valitseda, et maandumisäpardu-sed muutusid väga haruldaseks.

Proovida sai kõike

Üsnagi edukas oli Raeküla kool ka kergetõustikus. Oli aeg, kui kooli ker- getõustikus võisteldi isegi teivashüp- pes, vasaraheites ja kümnevõistluses.

Oma staadioni puudumise tõttu käi- sid õpilased metsas harjutamas. Tei- vashüppetreeningud toimusid suure kraavi ääres. Ülesanne seisnes teibaga üle kraavi hüppamises. Kes oma nõrkade käte tõttu kraavi kukkus ja märjaks sai, pidi koju minema end kuivatama. „See oli valikuprintsiip,“ on tõdenud Vilipere.

Vasaraheitaks oli parim paik mere- äärne karjamaa. Üks poiss heitis, tei- sed olid heitekaugusest väljas, peidus. Niimoodi toimiti ka odaviske juures. Isekeskis nimetati üksteist „lehmaeh- matajateks“. Poiste seas oli ka väike nali levinud, et vaadaku ette, ärgu vasara või odaga lehmale karjamaal auku kõhtu visaku.

Murdmaajooksus olid Raeküla kooli õpilased ühed linna tugevamad. Põhjus oli väga lihtne – mets. Kool paiknes metsa ääres, kehalise kasva- tuse tunnid toimusid väga sageli just metsas. Loomulikult oli sel juhul tunni esmane tegevus jooksmine. Siit ka tõ- siasi, miks linna teiste koolide jooksjaid võistlustel esikolmikus nappis - Raeküla kooli jooksjad olid need kohad harilikult „kinni pannud“.

Kaugushüpet sai harjutada mere või jõe ääres liival, tõkkeid joosta alg- klasside maja koridoris. Koridor oli kitsas. Alles siis, kui kõik olid ühes suunas ära jooksnud, võis koridori lõpust algusesse tagasi tulla. Kergetõustikus pääses Raeküla kool Pärnu linna arvestuses pea alati finaali, jäädes alla üksnes Pärnu I keskkoolile, vabariiklikul tasandil kaasalõojale.

Koolis tegutses ka oma maadlus- rühm. See oli väike grupp asjahuvilisi poisse, kes tulid kord koguni linna meistriks. Kahjuks ei olnud treenin- guid oma koolis aga võimalik läbi viia – puudus varustus ja tingimused – need toimusid mujal treeneri käe all.

Kooliõpilaste võimlemises arvestati kunagi isegi järke. Raeküla kooli võimlemisrühmas leidis nii mõnigi poiss, kes oli võimeline suisa teise järgu harjutusi sooritama. Tublid olid Ado Mänd ja Mart Peterson. Vilipere saatis mõlemad poisid pärast spordi-

Õpetaja Vello Vilipere Raeküla kooli lastega sporditunnis

Erakogu

kooli ning mõlemad tulid hiljem Eesti meistriks.

Sagedased olid kooli võimlemis- peod, kus akrobaatidest poisid ja tüd- rukud püramiide ehitasid ja teisi güm- nastilisi trikke esitasid.

Jalgpallist värvapallini

Pallimäng käis kooli tagasihoidlikus võimlas, kuid jalgpall metsalagendikel või karjamaal.

Värvapallis käis kaks nädalat pinge- line treening, mängule kulusid ka laupäevad ja pühapäevad. Mängu- reeglid said esmalt selgeks paari tunniga klassis tahvli ees, seejärel läks võimlas mäng lahti. Tulemused ei lasknud end kaua oodata, finaalis kaotati vaid Pärnu pedagoogilise kooli (filiaal tegutses Pärnu internaatkooli juures) esimesele võistkonnale, kes sel ajal oli Eesti meister.

Kooli armastatuima pallimängu, rahvastepalli kõrval oli õpilaste seas populaarsuselt teine aga kindlasti korvpall. Nii tüdrukud kui poisid män- gisid iga päev võimlas, kus terviklik korvpalliplats puudus, küll oli aga korv olemas. Mäng toimus seega ühe korvi all, kuni akendelt kondensvesi pörandale tilkus ja mängijad libastuma hakkasid. See oli omamoodi märgu- anne, et mäng tuleb selleks korraks lõpetada. Tavaliselt näitas kell selleks

ajaks juba vägagi palju.

Raeküla tollase kooli viimane eksis- teerimisaasta (1979) oli eriti edukas: finaalis võideti Sindi kooli seitsme- teist punktiga, mis oli väga hea näitaja. Sindi oli 1978. aastal pioneeri- mängude vabariiklik võitja.

Jalgpallis oli Raeküla kool pidevalt teisel kohal Pärnu 3. keskkooli (Vene gümnaasium) järel. Vene koolis harju- tas treeneri käe all Pärnu noorte jalp- pallikoondis, keda raekülastel kah- juks kordagi võita ei õnnestunud.

Suhtumine määrab tulemuse

Vilipere ei tunnistanud „muiduvaban- dajaid“ ega haigeid. Tunnist pidid osa võtma kõik.

Sõltumata sellest, kas laps oli üle- kaaluline või nõrke kui nirk, olid nad kehalise kasvatuses tunnis õpetaja jaoks kõik võrdväärsed. Kõiel roni- mine pidi neil käima ühesuguse väljedusega.

Õpilased, kes said sporditundidest siiski vabastuse, ei konutanud kooli- majas. Nende kohustus oli näiteks suusatundide ajal jalutada metsas ja aidata õpetajal sõiduaega võtta või kanda suusavarustust. Tegevust jätkus igaühele.

Eelneva põhjal võib jääda mulje, nagu oleks just Raeküla koolis pesitsenud Eesti sportlaste järelkasv.

Raeküla kool oli ju pea igal spordi- võistlusel kindel esikolmikusse pretendeerija. Nii see ka oli, ent teps mitte alati. Olgugi et koolis oli palju häid sportlasi, tuli siiski tõsiselt arvestada ka teiste koolidega, kus sporditegevus sugugi vähem hinnas ei olnud.

Mõnikord tuli ka kaotusekibedust maitsta. Kuid õpilasi iseloomustas ohjeldamatu aktiivsus ja ind ning taolised kaotused mõjusid hoopis-tükkis impulsina ja õhutasid neid veel innukamale tegevusele.

„Õpilased olid üldiselt andekad: kui taheti midagi saavutada, siis ka pingutati selle nimel,“ ütleb Vello Vilipere. „Ei olnud ühtegi soovi ega eesmärki, milleni ei suudetud jõuda.“

Koolis õppis näiteks ühe jalaga pois (teine protees), kes mängis jalp- palli, hüppas üle kitse ja ronis kõiel, mis näitas õpilase tohutut tahtejõudu.

„Suhtumine määrab tulemuse,“ tõdeb Vello Vilipere. „Kes oli tõsiselt asja juures ja järjekindel, selle puhul sai rääkida ka tulemustest.“

Õpetaja Vilipere jääb koolispordist kõneldes vägagi tagasihoidlikuks. Sõnab, et spordilembelistest lastest Raeküla koolis puudu ei ole olnud ning oma osaks loeb vaid seda, et ükski õpilane oma hilisemas elus spordi vallas hätta ei ole jäänud.

Vajame väarikat kokkuvõtet

Enn Hallik, raekülane ja spordihuviline

Olin meelitatud kui Raeküla Sõnumid toimetis pöördus minu poole, et spordiasjatundjana aitak- sin neil täpsustada Raeküla igapäe- vaelu kirjastanud sportlaste ja nen- de saavutuste kokkuvõtet.

Lihtsam oli seda teha just koolis õppinute osas, kuna Riita Tõniste koostatud sellekohane koond vajab vaid väheke täpsustustamist. Seda tehes tekkis aga tunne, et kokku- võtte on ikkagi liiga tagasihoidlik. Meil siin, Raekülas, on palju roh- kem tuntud spordimehi ja - naisi elanud ja elamas, kelle kohta info puudub.

Nii tekkiski mul soov, mille kohe ka realiseerin. Hea raekülane! Palun anna teada nii enda, oma sugulaste ja miks mitte naabrite või lihtsalt tuttavate sportlikest saavu- tustest läbi aegade. Kirjuta ajalehe toimetusele, saada kiri või e-mail. Infot nimele ja saavutuste kohta ootame augusti lõpuni, et septem- bris ilmuvasse Sõnumitesse juba spordiajalugu tutvustav järjejutt kokku panna.

Raeküla koolis õppinud tuntumad sportlased

Kergetõustiklased

* Silva Oja (Euroopa juunioride MV kahekordne hõbe tõkkejooksus ja viievõistluses, kolmekordne NSVL noortemeister, NSVL täiskasvanute pronks, suurmeister);

* Lehte Ots (Eesti meistrivõistlustel 1 kuld, 5 hõbedat, 2 pronksi);
* Mari Rigolt (võitnud sprindidis- tantsidel medaleid Eesti meistri- võistlustel);
* Tiia Eeskivi (23kordne Eesti meis- ter 1985-1999, püstitanud 400 m tõkkejooksus 13 Eesti rekordit);
* Kristjan Reinaru 2004-2008 (Eesti 21-kordne noorteklasside ja ühekordne täiskasvanute meister sprindis ja teatejooksudes);
* Ivo Orav (kolmikhüppes Eesti juunioride meister).

Jalgratturid

* Jüri Randmaa (NSV Liidu mees- konnasõidu kuld, hõbe ja pronks, 2x NSV Liidu noortemeister, seitsme- kordne NSVL Dünamo meister, Sõpruse velotuuri võitja, 11-kordne Eesti meister, aumeistersportlane);
* Peep Jöffert (pildil) (Rahutuuri aktiivseim rattur 1968, kahekordne MMi viies NSVL meeskonnas, kros- si- ja maanteeõidus kolmekordne NSVL meister, suurmeister).

Korvpallurid

* Mait Käbin (NSVL noorte MV pronks, kahekordne Eesti meister ja karikavõitja, edukas treener, KK Pärnu president);
* Rannar Raap (Eesti U20 koondisega mängis EMI finaalturniiril).

Sõudjad

* Tiit Helmja (osales Mehhiko 1968. aasta olümpiamängudel ja Mon- treali 1976. aasta olümpial, neljakordne NSV Liidu meister, 25kordne Eesti meister);
* Juhan Paalo (NSVL karikavõitja ja meistrivõistluste kolmekordne hõbe, 36kordne Eesti meister, viiekordne veteranide maailmameister).

Võrkpallurid

* Tene Jürgens (2004. aastal Pärnu naiskonnas Eesti meister, 2004-2007 mängis Soomes, 2011 Pärnu võrkpalliklubis Balti meister);
* Vahur Järvekül (mängis ESS Pärnu VK esindusmeeskonnas 2002-2003);
* Kardo Kõresaar (mängis kaks aastat Itaalia A2 liigas, Pärnu võrkpalliklubiga Eesti karikavõitja 2013, Eesti-Läti ühisliiga ja Eesti MV hõbe).

Purjetajad

* Merili Randmaa (Zoom 8 klassi Euroopa meister 2001 ja 2002, 470 klassis 2005 neidudest MM kuld, jääpurjetamises DN klassi juunioride EMI tüdrukute kuld 2001 ja 2003, Ice-Optimistil 2000 EM hõbe);
* Rando Randmaa (DN klassi jääpurjetamise juunioride maailmameister 2010, 2009 hõbe. Ice-Optimist klassi EM pronks 2002, avamerepurjetamise Eesti meister);
* Karl Hannes Tagu (DN klassis 2012 maailmameistrivõistluste hõbe, Ice-Optimistil 2003 ja 2004 noorte MMi pronks. DN klassi juunioride MMi hõbe 2010 ja pronks 2009).

Kokkuvõtte koostas Riita Tõniste ja täiendas Enn Hallik

Eha Paas: *Isetegemise juures on tore see, et saab tegutseda oma soovi järgi*

Eha Paas poja Uku-Anderiga Vanakooli keskkuses kontserdil

Erakogu

Raeküla hea kodaniku tiitli kandja Eha Paas veab koduküla lasteaia hoolekogu, koostab vabakutselisena kõiksugu projekte, Pärnumaa vabatahtlike keskuse asutajana tegutseb seal edasi, juhib Eestimaa teises otsas kohaliku toidu võrgustiku tööd.

Raeküla kolmikliidu ehk Vanakooli keskuse, kooli ja lasteaia otsus omistada tänavune Raeküla hea kodaniku tiitel Eha Paasile, toetub ennekõike tegudele, millega Eha on hakkama saanud Raeküla lasteaia hoolekogu esimehena. Nagu Eha ise ütleb, on ta üpris kärsitu inimene ja lööb käed külge igale tööle.

Andmise rõõm

„Raeküla on minule täna koduküla,“ teatab Eha. „Pärnu linna tulin aastal 2001 ja Raekülla ostsime kodu 2004. aastal. Pärast lapse Raeküla lasteaeda minekut hakkasin enam märkama meie linnaosas toimuvat, algselt muidugi lasteaia muresid. Mõni aasta tagasi oli neid ikka väga palju.“

Tegusa inimesena ei jaksanud hoolekogu etteotsa valitud Eha oodata, millal keegi probleemidega tegelema hakkab või kust vajalik rahasumma saadakse, vaid asus ise tegutsema. Nagu ta kinnitab, on isetegemise juures tore see, et saab asju teha nii, nagu soovid, saab näha muutumise protsessi ja, mis peamine, tekib andmise rõõm. Ta arvab siiralt, et kogukonna heaks toimimiseks peab iga liige panustama ja kui nii teha, saab väikesest annustest kokku midagi suurt.

„Minult on küsitud, miks me lastevanematega lasteaias seinu värvime, mänguplatsi ehitame, raha kogume, see ju linnavalitsuse teha,“ arutleb Eha. „Mina nii ei arva, muidugi on

lasteaed linnavalitsuse vastutada, aga olukorras, kus rahadega on kitsas käes, saab iga kogukonna liige ka ise midagi ära teha. Linna käekäigu eest ei vastuta vaid ametnikud ja poliitikud, vaid iga linnakodanik. Oodates teistelt midagi, tuleb ka ise käed külge panna.“

Targad linnajuhid on Eha arvates need, kes oskavad näha kogukondades koostööpartnerit ja annavad neile enam võimalust, vastutust ja ka ressursse oma tänaval, linnaosas, kogu linnas midagi korda saata.

„Kui päris aus olla, siis mina laseksin mõne protsendi linna eelarvest just kodanikeühenduste esindajatel planeerida ehk siis mina rakendaks linnas kaasava eelarve

planeerimist,“ selgitab ta. „Sisuliselt tähendab see, et volikogu annab linna rahvale võimaluse teatud eelarve osas arutada ja otsustada, kuidas raha kasutada.“

Kaasava eelarve planeerimise korras annavad hea ülevaate Eesti Vabariigide koduleht www.ngo.ee ja Avatud Eesti Fondi koduleht www.avatud.eesti.fond.wordpress.ee

Kohvik kuluks ära

Koht, millest Eha Raekülas tõeliselt puudust tunneb, on hubane kohvik-restoran.

„Täna ei ole meil oma linnaosas ühtegi kena kohta, kuhu pere või väike seltskonnaga ühiselt õhtustama või kohvi jooma minna,“ selgitab ta.

„Teeme ära” talgupäev Raeküla lasteaia hoolekogu eestvedamisel lasteaia õuealal 2013. aasta mais

Erakogu

Raeküla koostöökolmik - lasteaed, kool ja keskus

Piia Karro, MTÜ Selts Raeküla juhatuse liige, Vanakooli keskuse arendusspetsialist

Kui Vanakooli keskus oma senisel kujul ja paljuski sisus on tegutsenud Pärnu linnapildis alates 2006. aasta sügisest, siis mõiste Raeküla koostöökolmik sündis 2009. aasta sügisel, mil istusime lasteaia, kooli ja seltsi esindajatega koos, pidasime nõu ja jõudsime otsusele, et parim viis linnaosa arengut mõjutada on jõud ühendada ja tegutseda. Nii sündiski ühise nimetusega ühendus - Raeküla koostöökolmik.

Täna on ülelinaliselt tuntust omandanud Raeküla hea kodaniku nädal, mida oleme alates kolmiku sünnist iga aastal kodanikupäeva ja esimese adventi vahelisel perioodil tähistanud. Üheskoos on linnaosa rahvale, nii noortele kui vanadele, vahvaid ettevõtmisi korraldatud, sealhulgas Pärnumaa pereansambli võistulaulmine „Peretuur”. Kolmiku koostööna sündis ka tegusa raekülalase - Raeküla hea kodaniku - tunnustamine. Nii ongi esimesteks tiitlikandjateks 2011. aastal raekülalased, kes suurima panuse on andnud Raeküla Sõnumite

„Kui minul siin midagi teha oleks, avaksin kindlasti toreda söögikoha.“

Kui Eha lastelt küsis, mida nemad Raekülas muudaks, sai ta vastuseks, et Hirvepargist võiksid kaduda õlut joovad mehed. See pole ainuke koht külas, kus istuvaid ja alkoholi pruukivaid tegelasi näha saab.

„Kuulen tihti kirumist, et noored on hukas, lõhuvad,“ räägib Eha. „Mina küsiks vastu, kust nad selleks eeskujuks saavad. Ikka vanematelt. Need õlut rüüpavad mehed on ju üldjuhul kellegi isad. Olen paar korda tabanud sellise pundi isegi oma aia tagant.“

See, et noored lõhuvad ja nii-öelda jõlguvad, tuleneb paljuski võimaluse ja koha puudumisest, kus heade mõtetega tegutseda. Eha on ise aastaid noorteühendust juhtinud ja saanud kogemuse, et iga rüblikut saab tõsisesse töösse kaasata. Seda muidugi juhul, kui suhtuda neisse eelarvamustevabalt, saavutada nende usaldus ja kaasata nad juba tegevuste planeerimisse.

„Raeküla kolmikliit võiks siin näiteks algatada ühisprojekti noortele rulapargi ehitamiseks. Kindlasti on noortel ka teisi ideid, kuidas oma vaba aega soovitakse sisustada,“ arvab Eha. „Ja selles ehituses (isegi projekti loomisel) peaksid noored kindlasti ise kaasa lööma, mitte nii, et ehitame neile valmis - kasutage.“

Eha on heas mõttes ikka kadestanud Paide kogukonnakeskust, kus eestvedajateks on säästva renoveerimise valdkonna noored mehed, kes on kokku tulnud soovist säilitada võimalikult ehedalt vanad linnamajad. Raeküla linnaosaski vajavad paljud majad renoveerimist, mis on aga kallis töö. Ometi on tänapäeval teada palju võtteid, kuidas teha looduslikest materjalidest krohvi, taastada vanu aknaid jms.

„Ehk võiks käivitada ka Raeküla Vanakooli keskuses analoogse tegevuse, kus saaks asjatundjatelt nõu ja koolitust oma vana maja remondiks,“ unistab Eha.

Tegevus üle Eesti

Eha märgib, et kuna ta on 90ndate algusest tegelenud oma töös maaelu teemadega, on küla ja külaelu tema jaoks väga olulised märksõnad. Seetõttu meeldib talle väga elada Pärnu linnas just nagu natuke maal.

„Raeküla on ju linnaosa, kus suuri maju praktiliselt pole, kus algselt olidki talukohad, kus seniajani säilinud võimalus kasvatada oma aias õunu, marju, tomateid, kurke jms,“

põhjab ta.

Oma igapäevatöös on Eha seotud kogu Eestit hõlmavate projektidega. Täna on ta Eesti külaliikumise Kodukant juures välja arendamas üleeestilise vabatahtliku tegevuse valdkonna teavitustööd ja kohalike vabatahtlike keskuste võrgustikku. Ühtlasi tegutseb ta kogukonna arengu konsulendi ja koolitajana.

Kuna igapäevatöö nõuab väga palju sõitmist ja suhtlemist inimestega, siis vabal hetkel on Eha kõige meelsamini oma kodus, toimetab aias, küpsetab ja naudib võimalust puhata vaikus.

Raplast ringiga Pärnu

Eha Paas on sündinud Raplas, hiljem elanud ja õppinud Tallinnas, Võrus ja nüüd siis Pärnus. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja suhtekorralduse erialal, eelnevalt õppinud noorsootööd ja õmblustehnoloogiat. Töötanud on ta noorteühenduse Eesti 4H juhina, Võru talupidajate liidu direktorina ja Eesti külaliikumise Kodukant tegevjuhina.

Alates 2007. aastast on ta nii-öelda vabakutseline, teeb töid ja projekte, mis endale huvi ja rõõmu pakuvad. Üks suuremaid ettevõtmisi Pärnus oli talle 2011.-2012. aastal Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse projekti „Pärnumaa noored hakkajad kogukonna toel tööturule” juhtimine. Projekt lõppes eduga - 42 pikaajalisest töötust noorest said 30 tööle.

Aeg-ajalt uurib Eha, kuidas noortel nüüd läheb. Enamus neist on siiani tööl. Eha sõnusi tasub seega uskuda ka nendesse noortesse, kes mingil põhjusel on elu hammasrataste vahele jäänud, ja aidata nad just kogukonna toel uuesti teotsale.

Teise suurema ettevõtmisena aitas Eha 2010. aastal käivitada Pärnumaa vabatahtlike keskuse, mis tegutseb täna Pärnumaa Kodukandi juures.

„Minu eriline huvi ja kirg on kohalik toit,“ teatab Eha ühtlasi. „Juhin Eestimaa teises otsas kohaliku toidu võrgustiku tööd ja ammutan meie koduse toidu fantastilistelt tootjatelt energiat ja häid maitseid.“

Just tervislikud ja kohalikud maitseed on need, millest Eha Pärnus vahel puudust tunneb ja sõidab siis Eestimaa teise otsa maitseelamusi otsima.

Silvi Kanošina

valmismisse - Inga Mänd ja Silvi Kanošina ning möödunud aastal osutus valituks Eha Paas, kes just oma tegusa töö eest Raeküla lasteaia hoolekogu esinaisena selle tiitli pälvis.

Juba eeloleval sügisel ootame ettepanekuid, keda 2013. aasta tegude eest Raeküla hea kodaniku tiitliga pärjata. Siinkohal üleskutse, et lehelugeja pööraks suuremat tähelepanu linnaosas toimuvatele sündmustele ja edastaks ettepanekuid raekülalaste asjalikest tegudest, et lasteaia, kooli ja keskuse esindajatel oleks kodanikupäeva eel rohkemate kandidaatide hulgast valida parimatest parim ja tegusatest tegusaim.

Siinkohal palve linnaosa kunstnikele. Nimelt on kahel eelmisel aastal tiitlikandjate kingituseks kaasa antud omaküla kunstniku teos - 2010 Maimu Eristelt ja 2011 Maris Talult. See kunstnik, kes on valmis tänavuse kingituse välja panema, peaks samuti endast hiljemalt oktoobri lõpuks märku andma.

Raeküla koostöökolmik laiendab pidevalt ka haaret. Nimelt on hetkel käimas kolmiku arengukava koostamine. Augustis anname meedias ja kolmiku liikmete kodulehekülgedel vahendusel teada, millal ja kus toimuvad koolitused-ajurünnakud. Arengukava koostamist juhendab oma küla inimene - Raeküla hea kodanik 2012 Eha Paas. Mida rohkem raekülalasi ideede genereerimisel osaleb, seda mitmepalgelisem ja rohkemate huvide esindatus koostöökolmiku arengukavas kajastub. Usun, et Raeküla Sõnumite käesolev väljaanne tekitab paljudes soovi ise linnaosa arenguks midagi ära teha. Ootame Sind! Julgelt võid sõbra, pereliikme või naabri ka kaasa võtta. Kui soovid oma mõtteid jagada, aga kohale tulla pole aega, siis võid mulle lihtsalt ka kirjutada piia@raekylavanakool.ee või helistada 58453331.

Ühistegevuses peitub jõud

Inga Mänd,
Raeküla Sõnumid keeletoimetaja

Raeküla Vanakooli Keskus, mis praegu tegutseb ajalooliselt väärikas hoones ja kaunis keskkonnas, on üks uusimatest Pärnu linnaruumis tegutsevatest vabaajakeskustest.

Vana koolimaja linnaosa keskuseks renoveerimise taga on Liivi ja Kaljo Kaasikud, keda raekülalased on nimetanud Vanakooli keskuse majahaldjateks ja hingedojateks, kes vaikelt ja toimekalt liiguvad – tegutsevad ilusaks muutunud kultuurikolides.

Meenutame nende kahega, Liivi ja Kaljoga, mis oli ja kuidas kõik algas.

Juurte juurde

Liivi Kaasik meenutab särasilmalt oma sünni- ja kasvukohta Kaisma valla Annamõisa külas, kus ta märkas külarahva oskust ühiselt tegutseda. Kodukohast endasse kodeeritud ühistegevuse tõhusust kasutab Liivi kui võluväge oma praeguses töös Raeküla Vanakooli Keskuses.

Kahe vallalise inimese, Liivi ja Kaljo 1981. aastal sõlmitud abielu tõi paari Pärnusse kokku otsima endale kodu, sest ühe Tallinna ja teise Pärnu ühetoaline kooperatiivkorter ei rahuldanud neid enam, sooviti oma kätega pesa punuda. Lõplik valik langes praeguse elukoha, Raeküla kasuks kaunist loodust ja mere lähedust arvestades. Liivi kiidab Kaljo kuldseid käsi, nutikust ja energiat maja ehitamisel, kus mitte ainult hoone, vaid iga detail on mehe enda tehtud.

„Kõigepealt ehitas ta treipingi ja siis hakkas trepikäsipuid voolima!“ rõhutab Liivi, uhke oma kaasa osavuse üle. Ometi kasutati kaks korda ka suguseltsi abi talgutööl, kui kiiresti oli vaja vundamendikraav kaevata, ja teisel korral, et majale katus peale panna. Meri ja meremehetöö nõudsid oma osa noore abielumehe ajast, aga Liivi ootas juba esimest poega ja süda ihkas kiiremini oma päris koju. Suguvõsa ühistöö aitas edasi.

Perre sündisid kolme ja poole aastase vahega kaks poega: Kaarel ja Kristjan, kelle õppimine ja koolitee mõjutas hiljem ka Raeküla elu. Vanem poeg Kaarel oli püsimatu ja alailma kärsitult tegutsev, uusi väljakutseid otsiv noormees, Kristjan jälle juba Raeküla kooli esimesest klassist alates tubli oivik, hea suhtleja, muusikahuviline isetegevuslane, koolielu aktivist. Pole siis ime, et nende kahe nooruki vanemad valiti kooli hoolekokku.

Mõeldes poegadele ja kogu Raeküla edule, hakkasid vanemadki otsima lahendusi kooliprobleemidele, eelkõige ruumide nappusele. Kõiki tegi murelikuks, et koolil puudus aula, kus saanuks pidulikke koosviibimisi läbi viia, ometi lagunes samas, uue maja kõrval, kasutult seisev ajalooline suure saaliga koolihoone.

Seltsingu loomise idee pakkus välja Raekülas elav spordiajakirjanik Enn Hallik. Ahvatleva mõtte toetajaid ja innukaid kaasamõtlejaid leidis ka (Milvi Jaakson, Maire Haas jpt) ning perekond Kaasik hakkas võimalustega tutvuma. Raekülla seltsi loomise mõttele lisandus soov taastada eelmisel sajandil Pätside eestvedamisel ehitatud vana koolimaja. Ühiselt tegutsedes otsiti lahendusi. Maja oli pikalt kasutamata seisnuna must, kõle ja külm.

2000. aastal pakkus ühe võimaliku lahenduse välja tollane abilinnapea Erni Metsal: „Tehke mittetulundusühing! Linn saaks teid toetada, appi tuleks ka Raeküla Koidu seltsi aktiiv Ilmsalu ja Tammi vedamisel.“

Raadiosaatest jäi Liivile-Kaljole kõrva ka Naali Liivranna jutt, kuidas ja mida nemad tegid Vana-Pärnus.

Seltsi sünd

Vabatahtlikud aktivistid aitasid Liivil koostada linnaosa elanikele küsimustiku, milles sooviti teada, kuidas suh-

Liivi ja Kaljo Kaasik puhkehetkel

→ Selts Raeküla eestvedaja Liivi Kaasik (vasakul) 2003. aastal võidupüha tulega

↓ Meister Kaljo Kaasik juhendab Vanakooli noortekas puutööhuvilisi tüdrukuid ja poisse

tutaks ideesse asutada Raekülla selts eesmärgiga taastada vana tarkuse-tempel ja hakata organiseerima kohalikku kultuurielu.

Koolilapsed kandsid peredesse laiali 200 küsitluslehte, millele paluti nädala jooksul vastata. Õpilased kogusid tagasi 140 täidetud vastus-anketi. Rahvas toetas seltsi loomise mõtet ja miiklipäeval 2001 toimus suur Raeküla rahva koosolek, mille järel 11 inimest otsustasidki asutada mittetulundusühingu Selts Raeküla. 29. septembrit peavadki asutajad seltsi sünnipäevaks.

Seltsi asutajaliikmed Maire Haas, Enn Hallik, Milve Jaakson, Kaljo ja Liivi Kaasik, Marko Kevade, Anne Kontus Hermann, Eili Laanela, Eino-Jüri Laarmann, Elmo Pilve, Jüri Randma olid kõik tegusad ja vihased noored inimesed, kes suutsid ja tahtsid midagi ära teha.

Seltsi esimesteks töödeks-tegemisteks oli plaanide koostamine ja eesmärgini viivate võimaluste otsimine. Seltsi tegevuse peaesmärgiks on alati olnud Raeküla linnaosa kultuurilise, haridusliku ja sotsiaalse keskkonna arendamine. Vanas majas alustasid entusiastid koristamisega, aga arvestades mahajäetud hoone seisukorda, käidi esialgu koos ideid otsimas üksteise juures kodudes.

Esimese jaanitule läbiviimise plaanigi peeti Kaasikute kodumaja

õuel. Jaanik ise aga süüdati väga pidulikult mereäärsel karjamaal tõrvikust, mille oli linnapea läitnud, jagades Raekoja juures linnaosadele Tori sõjameeste mälestuskirikus süüdatud tuld, mille töid jaanituleplatsile pika rongkäigu ees Laine Raud, Peeter Jantson tütreaga ja Liivi Kaasik. Suur ja puhas lõke ning ilus jaanipidu meeldis rahvale.

Raekülas on palju kalureid, kuid kahjuks ei õnnestunud tähistada plaanitavat kaluritepäeva, sest omaaegse kalurikolhoosi tuntud juhtfiguurid eirasid seltsi tegemisi. Kriitikanooli loobiti seltsi suunas ka volbripäeva maskipeo kohta, pidades seda võõraks, mujalt sisse toodud ettevõtmiseks. Muude ettevõtmiste ja tegutsemistega on selts aga pärvinud kohalike tunnustuse. Eriti väärib märkimist vana koolimaja renoveerimine ja majas toimuv pidev tegevus.

Suurt toetust seltsi tegemistele osutasid algusest peale tolleaegne Raeküla kooli direktor Tõnu Tõniste ja ajaloo huviline õpetaja Riita Tõniste, ent erilist entusiasmist ühistevõttes pole tunda kooli praeguselt juhtkonnalt. Peab nentima, et Raeküla hariduselu 100. aastapäeva pidulikult kontsertaktusel osalesid linnaapea Toomas Kivimägi, Pätside suguvõsast Mati Päts, paljud selles majas tegutsenud koolide direktorid ja töötajad,

kuid puudus Raeküla kooli juhtkond.

Üllatava abipakkumisega tuli omal ajal lagedale linnavalitsuse töötaja Ela Tomson, kes Raeküla rahva teedõhtul osalenuna märkas, et katus laseb läbi, et majas tegutsejail on sõna otseses mõttes vesi kaelas. Hiljem Riigikogu liikmena tegi Tomson aktiivset lobitööd ja tõi seltsile rahalise vahendina 1,4 miljonit krooni maja renoveerimiseks. Täna on 2004. aastal seltsiga liitunud Piia Karro koostatud arengukavad olnud siiski kõige tõhusamaks edasiviivaks jõuks.

Meelde jääb seltsi esimene jõulupidu. Mitu päeva kütsid naised Ilme Nööri eesvedamisel maja nelja ahju, et talvekõledust välja ajada, pesid aknaid ja põrandaid. Mati Kuusk ja Elmo Pilve muretsesid küttepuid ja töid kohale võimsaima kuuse, mis ehitati vapustavalt kauniks. Peeter Jantson paigaldas akendele kaunid kolmnurgad. Jõuluõhtule kogunenud olid vaimustuses vana koolimaja äratamisest. Üks vana raekülalane kallistas Liivit kõvasti ja tänas. Liivi ohkab möödaminiku meenutades, et tänasõnadega polnud keegi kitsi, kuid kahjuks ei tulnud aga keegi juurde sõnadega: „Ma tulen ja aitan teid ka!“

Aja jooksul on seltsiga liitunud uusi raekülalasi. Täna on liikmeid 33. Aktiivsed tegijad on vana- ja soovivad anda teatepulka

edasi noorematele, kes jätkaksid nende algatust ja tooksid uusi mõtteid ning tegevussuundi seltsi ellu.

Y's men Club

Y's men Club on Noorte Meeste ja Naiste Kristlik Ühing, kuhu kuuluvad ka Liivi ja Kaljo Kaasik ning mõned seltsi toetajaliikmed, nagu Pavel Tamme, Anne Kontus Hermann, kelle kaudu on Raekülla tulnud nii füüsilist kui vaimset abi Hiina, Jaapani, Soome, Läti jpt riikide kristlikelt liitult. Soome-Balti regiooni kaudu tutvus seltsiga Esko Vepsa, kes saatis Vanakooli keskusesse seitse meest viimistlustöödele. Liivi jõuab meenutades ikka ja jälle veendumusele: ühistegevuses on jõud ja edu pant. Liituks vaid rohkem noori seltsiga!

Tegevust kuhjaga

Täna haldab Raeküla selts Raeküla Vanakooli Keskust koos töös Pärnu linnavalitsuse kultuuriosakonnaga, kuid linna arengukavas on alles 2017. aasta eelarvesse loota majale rahalist abi. Keskuses tegutsevad mittetulundusühingud, seltsid, seltsingud, klubid, huvialaringid.

Seltsielu edendamiseks Raekülas on ühiste ürituste korraldamisega täna- ja vana aja ühenduse traditsioonilised ettevõtmised, nagu linna ja maakonna mudilaste juba arvult VI laulukonkursid.

Mitmekesised on huvihariduse ja täiendkoolituse võimalused lastele ja täiskasvanutele. Majas tegutsevad inglise ja soome keele õpperühmad, folkloorirühmad Kaasike (eakatele) ja Viisuke (noormeestele), tantsustudio ja mitmesugused muusikarühmitused. Samuti saab keskuse huvikoolis õppida portselanimaalimist, pärilpunumist ja mosaiigikunsti. Lisaks toimub klaveri, löökpillide, kitari ja akordioni individuaalõpe. Täiskasvanutele on enesetäienduseks keelekoolitused ja algajate arvutikursus.

Avatud noortekeskuse väljaarendamine on algusest peale huvitanud Raeküla noori, kellest paljud on ise käed külge löönud remonditöödes. Noortekeskust laiendati keldrikorrusele, kus noored vabatahtlikult keskuse töömehe ja tõelise majahaldja Kaljo Kaasiku juhendamisel lammutus- ja üldehitustöid tegid.

Nüüd võivad soovijad mängida lauamänge ja suhelda sõpradega, öelda sõna sekka ka Raeküla koostöökolmiku (lasteaed, kool, keskus) tegemistes, kinnitada, et ollakse tuleviku tegija (OTT). Siin võib osaleda laulu- ja tantsuringides (rahva-, võistlus- ja seltskonnatants), kunstiklubis, keelekoolitustel, kontsertidel ja tantsuõhtutel. Keskuse ruumides on võimalik tähistada nii noorte endi kui ka nende sõprade ja pereliikmete tähtpäevi.

Huvitavalt on keskuse ruume kasutatud näitusteks sügisandidest ja suvelaagrites osalenute joonistustest, aga ka mitme Raeküla foto- või maalikunstniku (Hedda Peet, Oskar Saulep, Tiit Leis, Maris Talu jt), Pärnu psühhiaatriakliiniku päevakeskuse, Pärnu toimetulekukooli ja Pärnu lasteküla laste töödest.

Teeõhtud ja kohtumised

Iga kuu teisel neljapäeval korraldab selts teeõhtuid, kus põlisraekülalased on jaganud omi mälestusi kodukohast, ajaloolistest sündmustest, endast ja kaasinimestest.

Veel korraldab selts iga kuu neljandal neljapäeval kohtumisõhtute sarja „Ametnik tuleb külla“, mis toob linnaosa elanike vestlusringi linna erinevate valdkondade tegevjuhte.

Alates 2010. aasta augustist on selts Raeküla välja andnud kohalikkude ajalehte Raeküla Sõnumid, mis täna ilmub juba 12. korda, kajastades kõiki huvitavaid sündmusi linnaosa ajaloost, siin kasvanud-tegutsenud inimestest, jaganud näpunäiteid linnaosa elujärje parandamiseks ja juhtinud tähelepanu vajakajäämistele või mureprobleemidele.

Peaegu märkamatu oma tagasihoidlikul moel on Liivi ja Kaljo panustanud Raeküla seltsiellu oma entusiasmiga, püüdnud seltsi ja keskuse ühistegevuses haarata kohalikku rahvast. Eesmärgikindlalt hoidnud ja jätkanud sõnumit: ühistegevuses peitub jõud!

Huvikool on oma õpetajate nägu

Piret Paat, Vanakooli keskuse kultuurisündmuste koordinaator

Raeküla Vanakooli keskuse (RVK) pillistuudio õpetaja Boris Leppsoo on elukutseline muusik, kes on aastaid mänginud legendaarses ansamblis Apelsin. Raekülas õpetab ta nii lapsi kui täiskasvanuid.

Boris Leppsoo teeb oma tööd suure pühendumusega, tema õpilaste pillimänguoskused arenevad häämmastava kiirusega. Lapsed tulevad ja ka lahkuvad majast alati rõõmsatena. Õpetaja on lisaks võtnud oma südameasjaks panna individuaalõppijad ka üheskoos mängima. Vanakooli keskuse kevadel aruandekontserdil kõlasid pillistuudio ansambli esituses lood pea sama heas võtmes kui originaal-esituses.

Õppida on lust

Mullu sügisest õpetab lapsi keskuse laulustuudios kauaaegne lasteaia ning muusikakooli pedagoog ja raekülalane Helle Salumäe. Tema tunnid on väga huvitavad, kuna lisaks lauludele õpetab Helle lastele ka nootide imelist salakeelt. Õpetaja arvestab laule valides laste individuaalsusega ning võtab kindlasti arvesse igaühe soove ning arvamust. Helle teeb oma tööd suure armastusega ja see peegeldub õpilastelt - nii mõnigi kord on pahasid tujus

tulnud mudilased peale 45minutilist laulu-tundi justkui ümber vahetatud, lahku-des päikseliselt rõõmsatena.

Muusikale lisaks saab keskuse huvikoolis õppida ka inglise keelt. Noorematele käib õppus mängides, vanematele lastele keeleklubina. Lõppenud hooajast on inglise keele õpetajaks Raekülas kasvanud noor, energiline ja üdini positiivne Ester Haas. Kui toimuvad inglise keele klubi- või mängutunnid, on maja täis laste rõõmsaid nägusid ning naeru. Keeleõpe laabub lõbusalt, mängleva kergusega ja mitmesuguste huvitavate tegevuste kaudu. Muuhulgas käib õpetaja lastega õues loodusega tutvumas või mängib saalis. Tänu aktiivsele keelekasutusele on õppureil märksa lihtsam täiendada oma sõnavara.

Vanemad kiidavad

Huvikooli õpilaste vanemad kiidavad keskust ja õpetajaid lastele antud kooskäimise koha ja võimaluste eest mängida ja õppida.

Urmas Mäe: „Koostöö Vanakooli keskusega algas kolm aastat tagasi, kui keskuse kavva tuli löökpilliõpe. Tol ajal oli keskuses avatud uste päev ning meie peret võttis lahkelt vastu Kristi Kesamaa, kes viis meid kokku muusikaõpetaja Boris Leppsooga. Oleme keskusele tänulikud, et meie viieaastane Martin pääses õppima, ehkki pole tavaks nii noori pilliõppesse vastu võtta. Boris on teinud ära uskmatu tööd, sest kui poiss alustas oma trummiõpinguid, ei teadnud ta, milline on parem ja milline vasak käsi. Nüüd on ju näha, kui vahvalt

Boris Leppsoo

oma vanuse kohta Martin mängib ja kui hästi on Boris suutnud erinevas vanuses lapsed bändina mängima panna. Tänu Borisile tööle sai Martin muusikakooli sisse.“

Vahur Rein: „Minu poeg Karl käib Boris Leppsoo juures kitarril õppimas. Ta on sellest väga huvitatud, mis näitab õpetaja eakohast ja head õpetamisoskust. Kodus harjutab poja kah päris suure huviga. Elame ju linnast väljas, aga see ei takista tema käimist õhtupoolseis tundides, bussid ju sõidavad. Karlile meeldib, et saab ka bändis

mängida ja laulda. Poiss pole küll esinemistest suurt huvitatud, aga kontsertideks harjutab päris kõvasti. Kahjuks pole ma ise kontserte kuulama saanud tulla, sest töötan asjaolude sunnil Soomes, aga kodused on mulle video saatnud. Suur aitäh õpetaja Boris Leppsoole, et teeb tänuväärset tööd lastega! Meie oleme küll väga rahul, et valisime just tema õpetajaks. Kindlasti jätkame ka järgmisel aastal!“

Helle Tiitus: „Minu laps osales sel aastal inglise keele klubi ja „Inglise keel läbi mängu“ töös. Väga tore, et

Ester Haas

Raeküla elanikuna oli mul võimalus oma laps õhtuti kodu lähedale huviringi saata. Tänu õpetaja Ester Haasa vastutulelikkusele saime valida päeva ja kellaaaja, mis teiste trennide ajaga ei kattunud. Hea oli ka see, et grupid olid väikesed ja seega jagus õpetajal iga lapse jaoks aega. Lapse sõnutsi on õpetaja Ester väga tore.“

Kristi Pulst : „Minu tütar Madli käis laulustuudios, sestap oskan ainult õpetaja Helle Salumäed hinnata. Tahan

Helle Salumäe

Fotod erakogudest

vaid kiidusõnu öelda. Ma olen tema tundide, tema enda ja tema õpetamisega väga-väga rahul. Ta on suurepärase õpetaja. Olen jälginud laste arengut. Võrreldes nende laulmist sügisel ja nüüd kevadel, on märgata edasiminekut. Suur tunnustus just õpetaja Hellele! Ta on väga meeldiv inimene, järjepidev ja alati äärmiselt rahulikuks jääda suutev õpetaja.“

Terje Kose: „Helle Salumäe on minu tütre Triine suur lemmik. Tüdruku tagasiside põhjal olen aru saanud, et tegemist on professionaalse, kannatliku ja sooja inimesega, kellel jagub viitsimist ja tahtmist tegelda lastega ja ka arendada neid, kes ei oma täiuslikku viisipidamist ning lauluoskust. Aitäh talle! Laps soovib kindlasti ka edaspidi tema juures jätkata.“

Mürtsub trumm ja pillid hüüavad

Arvo Soovik, Rotiküla Vanameeste eestvedaja ja selts Raeküla liige

Idee Raeküla orkestri loomisest sai alguse 2010. aasta suvel, kui jaanitule ääres üks veidi lõbusamas tujus meesterahvas küsis, kas Raekülas siis sellist punkti polegi, mille järgi mõnusalt tantsu keerutada. Noortebändide muusika ei tundunud tolele härrasmehele mitte just kõige sobivam, vaid pisut lärmakas. Nii kastetigi väetiserohe veega üle juba varasemalt idanema pandud idee oma linnaosa tantsumuusika pundi algatamiseks.

Mõte mõeldud, kohe tegudele. Kuna juba ajalooliselt tuntakse Raekülat Rotiküla nime all, siis polnud probleemki ka bändile nime valikul. Iseenesest mõistetavalt oli tegu Rotiküla Vanameestega. Loo autori eestvedamisel ja Liivi-Piia õhtusel tuldi esmakordselt kokku 2012. aasta jaanuaris ja alustati kohe ka harjutamisi bändide prooviruumis Vanakooli ärklukorraldusel. Tegusad ja igapäevase leiva teenimistest priid pillimängu- ja laulusõbrad leppisid, et harjutavad kahel päeval nädalas. Nii kõlabki nende pillimäng ja laul esmaspäeva ja neljapäeva hommikul keskuse ruumides. Kui aknad valla, siis saab rõõmsatujulistele meeste tegemistest osa kogu Tagaküla rahvas.

Kui esmalt olid pundis vaid mehed, siis õige pea kutsusid nad enda rõõmsameelseseltskonda ka kaks kena naist. Kuna lauljatarid mõlemad elavad Tagakülas, siis oli kohe ka bändi nimele lisand võtta - Tagaküla Ööbikud.

Vaid kolm kuud esimesest harjutamisest ja bänd astus avalikkuse ette. Nimelt tähistati Vanakoolis kevadel traditsioonilist Pärnu päeva, kus teiste keskuses tegutsevate isetegevuslaste hulgas löid pilli- ja laululood valla ka Rotiküla Vanamehed ja Tagaküla Ööbikud. Tänaaks on punt Raeküla rahvale rõõmsat meeleolu ja tantsukeerutust pakunud juba nii aastavahetuspäevadel, jaanipäeval kui teistel Vanakooli keskuses toimunud sündmustel.

Mis aga peamine - bändi koosseis on pidevas uuenemises. Vanameeste ja ööbikute eestvedaja on Albert Müristaja, kes ei pea paljaks igal nädalal kahel korral Tammistest Raeküla sõita ning ansambliga ka pidevalt väljasõitudel ja esinemistel käia. Esmasest koosseisust loovad kaasa veel Koit, Andrei ja Jaan. Lisandunud on mõlemad ööbikud - Piret ja Eili ning veel ka kaks kaugema kandi vanameest - Rein Ristilt ja Tulju Tammistest. Igasugu korralduslike ja majandusküsimustega tegeleb loo autor ise, kes koos Koiduga on ühtlasi moodustanud bändi juurde rakukese - Kaks Varest.

Mõtleme suurelt ja oleme veendunud, et juba aasta-kahe pärast on Rotiküla vanameeste algatusel toimumas Raekülas rahvalike laulude festival, millest osa saamas paljud muusikasõbrad nii linnaosast endast kui kaugemalt. Siinkohal nüüd veel ka loo autori üleskutse - Rotiküla Vanameeste, Tagaküla Ööbikute ja Kahe Vareste pundis on esindatud tänaseks vaid kaks Raeküla linnaosa algset küla, andke endast märku, muusikamehed ja -naised Pätsi ja Truse külast ning Soolika- ja Kännukülast!

Me oleme lihtsad pilli- ja laulusõbrad, kellel nii mõnelgi puudulikud teadmised noodilugemisest ja pillimängust, kuid harjutamine teeb ju meistriks. Kui tunned sisemist soovi just muusikaliseks eneseteostuseks, siis on Sinu koht meie hulgas.

Julgen kinnitada, et Vanakoolis on loodud kõik eeldused mõnusaks harjutamiseks ja rohketeks esinemisteks. Kui vajad väheke julgustust või mis veel parem - kutsud meid esinema, siis kirjuta mulle arvo.soovik@eemus.com või helista 5530023

Foto Tõnu Põhla

- 1 Tagaküla ööbik Eili (laulja) on teeneline ööbik, kes ei kasuta ilmaski lauliku. Tal kõik sõnad ja viisid peas.
- 2 Küllisvanamees Tulju Tammistest (basskitarr) on suur improvisaator ja tehnikamees, kes juhtmetegi seadmisel käe külge paneb.
- 3 Tagaküla vanamees Jaan (nuppakordion), kellel suur rahvamuusika repertuaar ja valmis kas või terve õhtu omapoolse tantsumuusikaga sisustama.
- 4 Küllisvanamees Albert Tammistest (trumm, laul, akordion) - mees nagu orkester, kes juhatab, mängib samas akordion ja lööb trummi, laulab ja kõige selle juures jälgib nii orkestrit kui lauljaid.
- 5 Rotiküla vanamees Andrei (tuuba) - peale peaaegu poole sajandi pikkust pausi võttis kätte palju jämedama toru kui omal ajal ja on end uuele jämedale tasemele üles tõotanud.
- 6 Tagaküla vares Koit (laulja, suupill) laulab küll, aga tõmme tantsupõrandale veab teda tihti lavalt alla.
- 7 Rotiküla vares Arvo (laulja, suupill) on süüdi selles, et vanamehed ja ööbikud peaaegu 1,5 aastat tagasi kokku said ja harjutama hakkasid.

* Tagaküla ööbik Piret (laulja) suundub augustist täiendama oma hällilaulude repertuaari, aga sügisel on kindlalt jälle ravis, et oma meeldiva lauluhäälega paitada kuulajate kõrvu.

* Küllisvanamees Rein Ristilt (akordion, mandoliin) on pühendunud muusik, kes iga päev harjutab lausa kuni neli tundi.

Fotod Riho Valdner

PÄRNU LINNA JA MAAKONNA VI MUDILASTE LAULUKONKURSS

Lauluaia 2013

Välja antud eriauhinnad

Ees- ja perekonnanimi	Vanus	Lasteaia/ huvikooli/ kultuuriasutuse nimi	Eripreemiad
RENATA TALTS (fotol vasakul)	7	Massiaru laulustuudio	Grand Prix võitja
MIKU TANEL VELLET	4	Lasteaed Mai	Mehisem esitlus
ANNABEL JUCKUM	4	Pärnu linna lasteaed Trall	Rõõmsameelne, lõbus ja päikeseline esitlus
KARMEN KÄÄR	4	Pillerpalli lasteaed	Terviklik esitlus
MADLI PULST	4	RVK laulustuudio	Lapselikult armas esitlus
ROBIN MITTENBRITT	5	Pärnu linna lasteaed Trall	Südametemurdja esitlus
KAARI KASEMAA	5	Sindi lasteaed	Lavaliselt särav esitlus
GERDA TIMOFJEV	5	RVK laulustuudio	Musikaalne esitlus
ANNA GARANINA	5	MTÜ VR naiste klubi Vassilissa	Julge ja temperamentne esitlus
MARLEEN PETERS	5	Mai lasteaed	Helisev hää!
LIISA-KASANDRA LARM	6	Mai lasteaed	Rõõmsameelne, lõbus ja päikeseline esitlus
PIRIO-LIIS PARTS	6	Sindi lasteaed	Musikaalne esitlus
RETI REIDLA	6	Pärnu Raeküla lasteaed	Lapselikult armas esitlus
JOOSEP KÄÄR	6	Pillerpalli lasteaed	Südametemurdja esitlus
TUULI TALTS	7	Mai lasteaed	Südamlik esitlus
ANNALISA KATHY-LEE BRAMBLE	3	Pärnu linna lasteaed Trall	Võluvaim esitlus
ELINA PANI	7	Pärnu linna lasteaed Trall	Meloodiline esitlus
PAULINE PAARET	7	Pärnu Raeküla lasteaed	Julge ja temperamentne esitlus
LISETT ILVES	7	Sindi lasteaed	Rõõmsameelne, lõbus ja päikeseline esitlus
SINDI LASTEIAIA ans (fotol paremal)	x	Sindi lasteaed	Grand Prix võitja
ans SUVELINNA TÜDRUKUD	x	Mai lasteaed	Päikeseline esitlus
ans VALLATUD	x	Pärnu Raeküla lasteaed	Vallatuim esitlus
ans TRALLITAIAD	x	Pärnu linna lasteaed Trall	Meeleolukaim esitlus
ans LUSTAKAD LINDID	x	Lindi lasteaed- algkool	Meloodiline esitlus

Täname kõiki osalejaid, nende juhendajaid ja meie toetajaid. Kohtume Lauluaias 2014!

RVK külakool 2013

kutsub osalema

9.-10. augustini toimub linnalaager RVK külakooli Raeküla Vanakooli Keskuses

- pillistudio võimaluste tutvustamine ja ansambliõpe;
- inglise keele õpe mängides;
- sportlikud mängud;
- taaskasutuskunsti õpituba;
- puutöö;
- RVK olümpia;
- liiklusõpe ja veel palju muud põnevat!

Laagri maksumus on 30 EUR
RVK õpilastele 25 EUR

Info ja registreerimine ester@raekylavanakool.ee või tel 56873339

HEITÖÖTU NOOR!

SUL ON IGAV?

VAJAD VEIDI PAPPI?

OSALE PROJEKTIS JA TOO END TEGIJATE HULKA!

Checkka linki www.raekylavanakool.ee
või helista 5687 3339

OT T
olen tuleviku tegija

Armas Pärnu ja Raeküla rahvas!

Ülle Jaaniste,
joogaõpetaja

Ootan huvilisi septembrist 2013 Raeküla Vanakooli Keskusesse joogatundidesse.

Mõtled, mida jooga sinuga teha võib. Kohe ütlen: kundalini jooga hoiab sinu keha terve, annab füüsilise ja vaimse vastupidavuse, toob meelerahu ja tasakaalu, oled energilisem ja loovam ning rõõmus meel ja enesekindlus saavad sind. Kirjeldatud jooga-stiil sobib igas vanuses inimesele alates noorukieast ning eelnev joogakogemus pole vajalik.

Hajutan su kahtlused, enne kui hakkad endale painduvuse osas kriitilisi hinnanguid andma, ning teatan, et jalga kaela taha me ei pane ega tee midagi muud eba-reaalset. Joogatundides järgi oma sisetunnet ja tee nii, kuidas kehal on hea ja natuke veel juurde.

Kundalini joogaga paned oma kehas energia liikuma. Me kasu-tame selleks füüsilisi harjutusi,

heli, spetsiaalseid käteasendeid, kehalukke, hingamist ja meditat-siooni.

Kui sul on, siis võta tundi lam-banahk või mittelibisev jooga-matt, pleed või tekike, mida lõdvestuse ajal peale sättida. Riidesse pane end nii, et sul oleks mugav liigutada. Valged riided suurendavad auras ja lasevad paremini keskenduda, seetõttu soovitan neid. Midagi ei juhtu, kui sul valgeid rõivaid ei ole, peaaigi, et sul olemasolevais mu-gav on.

Pead heleda rätikuga või riidega kinni kattes aitad endal paremini keskmes püsida ning konser-veerid harjutustega loodud ener-giat. Siingi tegutse sisetunde järgi.

Tunnis on kõige parem olla paljajalu, kuna talle all on palju energiakanalipunkte ning need saavad siis lisastimulatsiooni. Loomulikult võid kaasa võtta vett.

Loodan asjaarmastajate ja tõsis-te huvilistega kohtuda alates septembrist 2013 lausa mitu kor-da nädalas Vanakooli keskuses. Joogatamiseni!

Huvi korral ühendu minuga, vaimse nimega Navkirinjeet Kaur telefonil +372 56 906 737 või e-kirjaga: yllejaaniste@gmail.com.

Kallis raekülane!

Uku pst ja Ugandi nurgal olevatesse prügi-kastidesse pange kirjas näidatu. Olmeprahile tellige prügikonteiner oma maja juurde!

28. okt - 4. nov 2013

Pärnu

Suurbritannia nädal Pärnus

www.raekylavanakool.ee

Foto illustreerib laste joogat inhabitat.com

MTÜ Selts Raeküla, Pärnu Y-klubi ja Vanakooli keskus

ÕNNITLEVAD

märtsist kuni juulini 2013 JUBILAE

Piia Karrot, Siiri Rannistet, Eda Soosaart

Summary

Page 1
Dear people of Raeküla!
Raeküla Sõnumid (Raeküla Messages) has reached a dozen. We really have managed to publish the paper with our small team and many volunteers a dozen times already. The devil's dozen is not far away. It is good to report that even though it has taken some time, the reflected topics are growing to look like the people who live in our part of the town. Thus the history page in this paper is motivated by the local newsreader Rein Redik's proposal to write about Raeküla's sports life and sportsmen. True, evolving these kind of topics is a little bit difficult for our team – will we be able to find the right person to make the story and are there enough true facts? This editions's sports history was compiled by Riita Tõniste, Raeküla School's extracurricular activities teacher and a long-time helping hand in the Raeküla Sõnumid team. The facts about sportsmen and their results were also supplemented by a local Raeküla fellow, Pärnu Postimees's journalist Enn Hallik. Many thanks to them! Many thanks also to Mr. Redik, who proposed the topic. It would be great to see other Raeküla people also giving out their opinion and suggestions in the future. I hereby encourage every one of you to think for a moment – what kind of facts and topics do you also take interest in or what are you willing to share with the others? This is the way we create Raeküla Sõnumid which is exciting to read and share with the future generations. The spice in this newspaper is the English summary. The serves two purposes – firstly, there are several people living in Raeküla who does not read in Estonian, but who could be informed by the community's activities and encouraged to speak along. Secondly, this edition of the Messages is good to grab along as a present, to introduce our life beyond the borders. We assure you that in the coming autumn, more exactly in September the thirteenth number of the newspaper will reach every Raeküla's family and this thanks to National Foundation of Civil Society's support, Old School Center's hardworking collective and a couple of private donors. Hereby we have a call for every resident and organisation of Raeküla. If you feel that this part of the town need its own newspaper, be ready to share your support. This time a pat on the back and good words towards the team will just not be enough, or as Toots Tõnisson said in Oskar Luts' „Suvi“: „We need to open our purse strings and wave the hundreds around.“ The publishing team of Raeküla Sõnumid

Page 2
Pick dill, flowers, cucumber and tomatoes from your own garden
It is good to live in Raeküla – in the morning I step over the neatly mowed lawn covered in dew to pick up salad components from my garden. People of Raeküla

care of their part of the town. The lawn is mowed on time even behind the fence. That kind of beautiful and cozy scenery doesn't create itself. Everything takes time and hard work. Many have found a chance to grow vegetables, create beautiful flower-beds, gardens and patches of lawn on their usually 600 square meters big estates.

The dump will be cleaned out
A huge dump of garbage hurts the eye of a passing person on the Raeküla meadow by the sea which has developed into a Midsummer's celebration place.

The cattle is restoring Raeküla meadow
This spring the cattle restoring Pärnu's meadows by the sea widened to Raeküla. Behind the electric fence 100 cattle of different age and breed nibble on thatch: there are Highland cattle and Aberdeen-Angus meat cattle.

Page 3
New schoolyear is about to begin
Again one schoolyear has ended and another one is beginning. In order to make plans for the new year we need to resume the last year. Last schoolyear was busy and we had a lot going on. The most important task was learning. Both the pupils and teachers and probably also the parents have learnt a lot. Many students took part in different competitions. We can be proud of the results of our work. There are 262 pupils in our school and 64 of them were invited to the banquet for the best with their parents.

A sound mind in a sound body
In this schoolyear one of the objectives in Raeküla kindergarten was preserving and developing childrens physical and mental health and providing security. Thus we went over different topics concerning health and held events for children, also spent more time learning outside. Children got knowledge of how to preserve their health and how important it is to spend time in fresh air and eat healthy.

Page 4
A life dedicated to Raeküla school
Our newsreader Rein Redik asked the question – why haven't we written about the sports history in Raeküla? True, digging deep into the school's history I have become to understand that we need to add another equal resident of Raeküla next to the fine men introduced in the previous articles – Vello Vilipere. For 22 years he lit the sports flame in the youth of Raeküla. Besides, this outstanding sportsman celebrated last September his 80th birthday. I was too late to celebrate him, but on the centenary of the school it is the perfect time for writing about the good work in sports.

Page 5
Eha Paas: the best thing about doing it yourself is that you can act by your own desire

Eha Paas who is a proud holder of the title „Good Citizen of Raeküla“ is active by the local kindergarten, creates different projects as a freelancer, is the co-founder of Pärnu county's volunteers centre and even leads a local food chain's work.

Raeküla's cooperation trio
When the Old School Center has been working on its today's form and on many aspects essence in Pärnu since the autumn of 2006, then the concept of Raeküla's cooperation trio was born in the autumn of 2009 when we sat down with the representatives of the kindergarten, the school and the society, consulted together and ended up with the decision that the best way to influence the progress of the part of the town is to unite the forces and act together. So we had created a non-formal union sharing the same name – Raeküla's cooperation trio.

Page 6
The power is hidden in doing it together
Raeküla Old School Center, which is located in a beautiful and decorous building, is one of the newest leisure time activity centers in Pärnu. Behind renovating the old schoolhouse into the town district center are Liivi and Kaljo Kaasik, whom the local people have called as the house fairies and spiritual keepers of the Old School Center, who move around quietly but nimbly. Together with Liivi and Kaljo we travel back to what was before and how it all started.

Page 7
The success of extracurriculum activities depends on the teachers
The success of extracurriculum activities depends on the teachers and we have the best teachers in the world. Raeküla Old School Center's instrumental music teacher Boris Leppsoo is a professional musician who has been playing in the legendary band Apelsin for years. At Raeküla he teaches both children and adults. From last autumn Helle Salumäe, a long-time kindergarten and music school teacher, teaches the children at the center's song studio. From the last season our English teacher is young, energetic and utterly positive Ester Haas. **The drums are banging and the horns are blowing**
The idea of creating an orchestra for Raeküla was born in the summer of 2010, when a little bit buzzed gentleman asked by the Midsummer's fire if we did not have a group by whose music people could swing around. The music played by the youths did not seem to please the gentleman, he reckoned it a bit too loud. So the idea of creating our own orchestra was brought alive from the back of people's minds.

Raeküla Sõnumid
Aadress Lembitu 1, 80028 Pärnu
Arveldusarve nr 10220030954019, SEB
ajaleht@raekylavanakool.ee
Vastutav väljaandja MTÜ Selts Raeküla
Piia Karro, tel 4440054,
piia@raekylavanakool.ee
Trükikoda AS Pajo, www.pajoprint.ee

Toimetaja Silvi Kanošina,
ajaleht@raekylavanakool.ee
Kujundus, uudised, reklaam ja kuulutused
Piia Karro, 58453331, piia@raekylavanakool.ee
Fotograaf Riho Valdner
Keeletoimetajad Inga Mänd (eesti), wa.fj@bot.ee,
Ester Haas (inglise) ester@raekylavanakool.ee

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.

Raeküla Sõnumid nr 13 ilmub septembris 2013. Ootame reklaame ja kuulutusi hiljemalt 7. septembriks.